

Piotr Kowolik

"Motywacje szkolne dzieci w młodszym wieku", Maria Węglińska, Szczecin 1999 : [recenzja]

Nauczyciel i Szkoła 2 (9), 236-237

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Maria Węglińska

„Motywacje szkolne dzieci w młodszym wieku” (rec. Piotr Kowolik)

Wydawnictwo Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 1999, ss. 149

W Polsce zagadnienie motywacji dzieci w młodszym wieku szkolnym nie jest dostatecznie docenione. Mówiąc o motywacjach szkolnych dzieci, mamy na uwadze takie czynności, jak : uczenie się, wykonywanie pracy domowej, uczęszczanie do szkoły, czytanie różnych form słowa drukowanego. Praca ta jest rezultatem wieloletnich doświadczeń, zdobytych w bezpośredniej pracy z dziećmi, w wyniku stałej wymiany doświadczeń z nauczycielami danego województwa szczecińskiego i własnych badań Autorki.

Praca składa się z czterech rozdziałów, wprowadzenia, zakończenia i wniosków, bibliografii (101 pozycji), załączników i streszczenia w języku angielskim.

Rozdział I : „Z problematyki motywacji w świetle literatury”. Autorka podjęła się misji wyjaśnień terminologicznych dotyczących pojęć: **motyw**, **motywacja**, **motywowanie**. Dalej dokonała klasyfikacji motywów — ogólnej klasyfikacji według J. Pietera, K. Tyborskiej i S. Szumana; klasyfikacji motywacji szkolnych (J. Pieter, J. Zborowski, J. Koziński, Z. Putkiewicz, L. Niebrzydowski, G. Rosenfeld, M. Tyszkowa, I. Obuchowska, J. Poplucz, M. Przetacznikowa, M. Nagajowa). Dalej omawia motywy wykonywania pracy domowej według K. Kuligowskiej oraz motywy kontaktu ze słowem drukowanym (J. Pieter). Kolejno omawia cechy procesów motywacyjnych, źródła motywów, rolę motywacji w procesie uczenia się, zaburzenia motywacji uczenia się, kształtowanie motywów oraz prezentuje badania nad motywacjami szkolnymi, a kończy czynnikami kształtującymi motywy.

W rozdziale drugim, zatytułowanym „Podstawy metodologiczne i organizacja badań”, M. Węglińska zaznacza, że przeprowadzone badania mieszczą się w grupie badań empirycznych (s. 39). Przedstawia przedmiot i cele badań, problemy badawcze i hipotezy robocze, zmienne i ich wskaźniki. Podstawową metodą badawczą był sondaż diagnostyczny oraz techniki badawcze: wywiad z uczniem, wypracowania, rozmowy kierowane i obserwacja oraz techniki statystyczne. Badania przeprowadzono w latach 1994–1995 w Nowogardzie, Goleniowie, Gorzowie Wielkopolskim, Koszalinie i Szczecinie.

Rozdział trzeci nosi tytuł „Stosunek i motywacje dzieci w młodszy m wieku szkolnym do nauki w świetle własnych badań”. Autorka definiuje następujące pojęcia: postawa i zamiłowanie.

Ogromna większość dzieci wykazuje emocjonalny stosunek do nauki, a więc lubi: nauczyciela (95,6%), uczęszczać do szkoły (91,7%), uczyć się (88,9%) oraz wykonywać prace domowe (86,2%). Większość dzieci ma pozytywny stosunek do słowa drukowanego, tj. lubi czytać książki (89,7%), lekturę szkolną (83,0%), czasopisma (80,3%) i komiksy (72,6%). Najchętniej czytają książki przygodowe (28,8%), o zwierzętach (21,0%), bajki, baśnie (20,2%). Ponadto dzieci lubią głównie nauczyciela wychowawcę — w zakresie jego cech osobowych — za to, że jest dobry (31,1 %), miły, spokojny (26,1 %); umiejętności dydaktycznych — za to, że dobrze uczy (41,7%), dokładnie tłumaczy (26,7%).

W rozdziale czwartym, ostatnim — „Uwarunkowania motywacji szkolnych w świetle badań” dokonano rozstrzygnięć dotyczących korelacji płci, wieku, typu środowiska i osiągnięć szkolnych dzieci z ich motywacją do uczenia się, wykonywaniem pracy domowej, uczęszczaniem do szkoły i kontaktem z książką. Siła powyższych związków między analizowanymi zmiennymi jest słaba.

W „Zakończeniu i wnioskach” Autorka w sposób bardzo sumienny rozlicza się z przyjętych hipotez oraz na podstawie literatury przedmiotu oraz badań empirycznych wysuwa 9 postulatów odnoszących się do nauczycieli klas I–III, rodziców, uczelni kształcących i doskonalących nauczycieli.

Należy żywić nadzieję, że treści zawarte w tej pracy pogłębiają świadomość pedagogiczną nauczycieli i będą im pomocne w pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Praca Marii Węglińskiej jest żywo i ciekawie napisana i wspiera się na dziełkach konkretnych przykładów. W swoich wywodach Autorka jest bardzo precyzyjna.

Jej książka — co nie jest bez znaczenia — ma bardzo przejrzysty układ graficzny. Zawiera wiele czytelnych tabel, rysunków i schematów, co dla nas, ludzi epoki wirtualizacji, jest ważne.